

αί νεάνιδες ανεφώνουν ἐν ἀγαλλιᾷσει· ὦραϊον
πράγμα! καὶ ἐκρότου τὰς χεῖρας.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΛΕΝΔΑΡΙΟΝ

Ἰανουάριος.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τούτου τοῦ μηνὸς ἡ ἡμέτερα
Γῆ εὐρίσκεται εἰσέτι πλησιέστατα σχεδὸν τοῦ
Ἥλιου, τουτέστιν ὑπὲρ τὰς 600,000 μιλίων ἐγ-
γύτερον ἢ κατὰ τὸν μῆνα Ἰουλίον. Φαίνεται δὲ
λίαν παράδοξον πῶς, ἐνῶ ἡ Γῆ εἶνε πλησιεστέρα
πρὸς τὸν Ἥλιον κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἢ κατὰ
τοὺς θερινούς μῆνας, τὸν μὲν χειμῶνα ἔχομεν
ψύχος, κατὰ δὲ τὸ θέρος θάλπος. Ἄλλ' ἐὰν κατὰ
τὸν χειμῶνα—ἰσταμένου τοῦ Ἥλιου τόσον πλη-
σίον ἡμῶν—διήρκει ἡ ἡμέρα ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅ-
σον καὶ κατὰ τὸ θέρος, τότε ἡ θέρμανσις τῆς
Γῆς κατὰ τὸν Ἰανουάριον θὰ ἦτο πράγματι με-
γαλειτέρα ἢ κατὰ τὸν μῆνα Ἰουλίον· τοῦτο
δ' ἀκριβῶς συμβαίνει εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον,
οὐτινος οἱ κάτοικοι ἔχουσι θέρος ὅτε παρ' ἡμῖν
εἶνε χειμῶν. Παρ' ἐκείνοις λοιπὸν τὸ θέρος συμ-
πίπτει ὅτε ἡ Γῆ εἶνε ἐγγύτατα πρὸς τὸν Ἥλιον·
ἐπομένως ἐκεῖ ἀληθῶς ὁ Ἥλιος διαδίδωσι πε-
ρισσοτέραν θέρμανσιν ἢ κατὰ τὸ θέρος ἡμῶν. Ἐ-
περος δὲ λόγος τῆς μὴ πολλῆς θερμάνσεως τῆς
Γῆς ὑπὸ τοῦ Ἥλιου ἐν καιρῷ χειμῶνος εἶνε καὶ
ὅτι αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἥλιου πίπτουσι συγκριτικῶς
πλαγιώτερον ἢ κατὰ τὸ θέρος.

Κατὰ τὰς ἐσθινὰς ὥρας τῆς 3 Ἰανουαρίου συμ-
βαίνει ἀξιοθέατον φαινόμενον, δηλονότι ἡ ἐπικά-
λυψις λαμπροτάτου τινὸς ἀστέρος ὑπὸ τῆς Σε-
λήνης. Ὡς γνωστὸν ἡ Σελήνη κινεῖται ἐν τῷ
οὐρανῷ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τοὺς ἀ-
στέρας. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη εἶνε πλησιεστέρα πρὸς
τὴν Γῆν ἢ οἱ ἀστέρες, συμβαίνει νὰ διέρχηται
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔμπροσθέν τινος αὐτῶν,
ὄνπερ ἐπικαλύπτουσα ἀποκρύπτει ἐπὶ τινα χρό-
νον ἀπὸ τῶν ὄψεων ἡμῶν. Ἐκ τῶν λαμπροτέρων
ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ τῶν καλουμένων ἀστέρων
πρώτου μεγέθους δύνανται νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ
τῆς Σελήνης 4 μόνον, τῶν λοιπῶν εὐρισκομένων
εἰς μέρος τοῦ οὐρανοῦ θόλου ἔνθα ἡ Σελήνη,
κατὰ τὴν περι τὴν Γῆν περιφορὰν της, δὲν ἐξι-
κνεῖται. Εἰς τούτους τοὺς ἀστέρας ἀνήκει ὁ Βα-
σιλλικός (Regulus), ὁ ὠραιότερος ἐν τῷ ἀστε-
ρισμῷ τοῦ μεγάλου Λέοντος, ὅστις καλύπτεται
ὑπὸ τῆς Σελήνης περὶ τὰς 3 ὥρας τῆς νυκτὸς
τῆς τρίτης Ἰανουαρίου.

Ὁ ἀστεροεῖς οὐρανὸς δέικνυται κατὰ τὰς νύ-
κτας τοῦ Ἰανουαρίου ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπεῖᾳ
αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν βεβαίως τυγχάνῃ ἐμποδῶν νέ-
φος τι, ἢ τὸ φῶς τῆς Σελήνης καθιστᾷ τοὺς μι-
κροτέρους ἀστέρας ἀοράτους. Μεταξὺ τῶν κατὰ
τοῦτον τὸν χρόνον ὁρατῶν ἀστερισμῶν ἄξιος πα-
ρατηρήσεως εἶνε ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ὠρίωνος.
Οὗτος ἀποστίλβει τὴν νύκτα περὶ τὴν ἐνάτην

ὥραν πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν μέρος· ἀνω-
τέρω δὲ πρὸς τὸ ἄκρον ἀναφαίνεται ὁ Ταῦρος
μὲ τὸν λαμπρὸν ἐρυθρὸν ἀστέρα του Ἀλδεβα-
ράν· ἔτι δυτικώτερον ἀπαυγάζει τὸ ἀστρῶν
σύστημα τῶν Πλειάδων, ἐν ᾧ ὁ δξυδερχῆς δ-
φθαλμὸς δύναται νὰ διακρίνῃ 6 ἕως 7 σποράδας
ἀστέρας, ἐνῶ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τῶν ἀστρονό-
μων ὁρῶνται πλέον ἢ ἑκατὸν ἀστέρες διάφοροι
τὴν στίλβην. Ἐὰν δὲ τις ἀτενίζων πρὸς τὰς
Πλειάδας σκεφθῇ ὅτι ἕκαστος τούτων τῶν ἀ-
στέρων εἶνε εἰς ἥλιος ὅπως ὁ ἡμέτερος Ἥλιος,
καὶ ὅτι αἴτιον τῆς μικρᾶς αὐτῶν λαμπηδόνος
εἶνε τὸ ἄμετρον καὶ καταπληκτικὸν διάστημα
τὸ χωρίζον αὐτοὺς ἀφ' ἡμῶν, ὀφείλει νὰ πιεσθῇ
ὅτι ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν ἐν μικρῷ τὴν εἰκόνα
τοῦ μεγαλείου Σύμπαντος, ἔνθα οἱ διεσκεδασμέ-
νοι ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Πλάστου ἥλιοι πορεύον-
ται πρὸ μυριάδων αἰώνων τὸν σταθερὸν καὶ ἀ-
μετάβλητον, ὠρισμένον δρόμον των.

Π. Κ.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓ. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Τὸ Γενάρη τὸ φεγγάρι, ἥλιος τῆς ἡμέρας μοιάζει.
Διὰ τὸ αἶθρον τῶν νυκτῶν.

*

Γενάρη μῆνα κλίθευ, φεγγάρι μὴν ἔεταξῆς.

Ὡς γνωστὸν, ὅταν κλαδεύωσιν ἢ ἐνοφθαλμίζωσι
δένδρα οἱ ἡμέτεροι γεωργοὶ θεωροῦσιν ἐκ δεισι-
δαιμονίας ἀπαραίτητον νὰ συμβουλευῶνται τὰς
φάσεις τῆς Σελήνης. Ἡ παροιμία διδάσκει ὅτι
τοιαυτὴ πρόνοια εἶναι περιττὴ κατὰ τὸν Ἰανουά-
ριον. Λέγεται καὶ ἄλλως:

Τὸν Γενάρη κόψε βέργα, καὶ φεγγάρι μὴ γυρεύῃς.

Καὶ:

Κόψε ξύλο τὸ Γενάρη
καὶ μὴ καρτερῆς φεγγάρι.

*

Ὅποιος θέλει νὰ βαμβακώσῃ,
τὸ Γενάρη νὰ ὀργώσῃ.

Διὰ τὴν σπορὰν τοῦ βράμβακος ὁ ἀγρὸς πρέπει
νὰ ἀροτριᾶται κατὰ τὸν Ἰανουάριον.

*

Τοῦ Γενάρη τὸ ζευγάρι,
διάβολος θεὸς νὰ τὸ πάρῃ.

Ἄνωφελῆς καὶ παράκαιρος εἶναι ἡ ἀροτρίασις
κατὰ τὸν Ἰανουάριον.

*

Ἄν τὰ Φῶτα φωτερὰ,
καὶ τὰ Λαμπρὰ σκοτεινὰ,
χαρὰ ἔς τὸν βοῦν καὶ ἔς τὸν ζευγᾶν.

Ἄν κατὰ μὲν τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανίων ὁ
καιρὸς ἦ εὖδιος, κατὰ δὲ τὸ Πάσχα βροχερὸς,
τὸ ἔτος ἔσεται εὖφορον καὶ εὐτυχές.* Καὶ ἄλλως:
Καὶ τὰ Φῶτα φωτερὰ καὶ τὸ Πάσχα βροχερὸν,
ὄλος ὁ κόσμος χαίρεται καὶ ἡ Κρήτη καμαρώνει.